

Szerkesztőségi iroda:

Dobay János könyvnyomdája.
saját házában.

Kiadó hivatal:

Winkle Gábor könyvnyomdája.
árús üzlete,
főter, Prág-ház.

BÉKÉS

VEGYES TARTALMU HETILAP.

Hirdetések felvételnek Gyulán Winkle Gábornál és a szerkesztőségénél. — Díj: 50 szóig egyszeri hirdetésnél 60 kr., 100 szóig 1 frt., kétszeri hirdetésnél 25%, háromszori hirdetésnél 50% elengedés. — Nagyobb hirdetéseknek méltányos ár-elengedés. — Nyiltér Garmondsora 10 kr.

Megjelen
hetenként egyszer,
minden vasárnap.

Előfizetési díj:

Három hóra . . . 1 ft
Hat hóra . . . 2 ft
Kilencz hóra . . . 3 ft

Előfizetési felhívás

„BÉKÉS”

1872-ik évi utolsó negyedére.

Előfizetési ár: október—decemberre
1 frt o. é.

A szédelgések korszaka.

I.

Szép és dicső eszme a társasulás és frigyessülés alapján teremtett pénzintézetek, iparüzlet és a kereskedések minden nemei; de ha az üzlet embere vagy a pénzbankárok a társulási intézmények szép feladatát a gyakorlati életben tisztelni és becsülni nem tudják, ha szemök előtt nem az emberi társadalom közös jóléte, hanem csak saját nyereszkeségi érdekek lebeg, ha üzletüket pillanatnyi nyereszkeségi vágyuk viszketegezésénél fogva oda vetik egyszerekes szédelgési és csalási törekvéseiket: az associatio elvesztendi az általunk annyiszor dicsőített hatását és értékét, — mi által teljesen népszerűtlenné válik. Innét van az, hogy míg egyrészt a legjótékonyabb intézetek is csak nagy nehezen tengődnek, addig másrészt a nép anyagi jóléte veszélyeztetése mellett az emberi társadalom erkölcsileg súlyosodik, és az annyira magasztalt újkor vívmányai közepette

megérhetjük ama borzalmas időket, amidőn az magának nem csak külön politikai rendszert, hanem külön új, eddig ismeretlen népgazdasági elveket is teremtend. A mai liberális eszméktől átszellemült politikánk lényegét és jellemét sokan nem az erők becsületes összetartásában, hanem rövid idő alatti meggazdagodásban, a nyereszkesedések és szédelgések bűnös és kárhuzatos törekvésében keresik; miáltal a legjobb társulati intézetek is elvesztik a nép előtt hitelüket, és pártolás hiányában közel állnak a bukáshoz. A nyereség utáni lankadatlan törekvés létezett ugyan már az előtt is, de manapság az emberek fáradtság és megerőltetés nélkül rögtön akarnak meggazdagodni; és minden mód, bármily káros is az magában, meg van engedve, hogy céljukat elérjék.

Ezen eljárásnak a legutóbbi korszakban számos hirdetője találkozott, kiket a könnyen hívő és megmondolatlan néptömeg mámoros örömeiben hozannál üdvözölt, s megkezdődött a hajtovadászat, nekiiramodás a gyors nyereség után s percznyi élvezet kutatására, mit az előbbi korszakokban soha ily nagy mérvben nem tapasztalt a világ. És ezen kárhuzatásra méltó törekvés az által nyert helyeslést, hogy a jólét haladásának és a népgazdálkodás viruló egészségének elneveztek. Azonban a megboszló igazság nem váratott sokáig maga után, s amit minden józanészű, de süket füleknek beszélni, előre megjövendölt, csakhamar bekövetkezett. Az álmodott boldogság összeomlott, mint a kártyavár, és az

ugyanevezett solid házak összeomlása nagy robajt keltett. Most pedig az emberiség némely divatos boldogítóit az ő teremtményeiken úgy ülnek, mint egykor Máriaus Karthagó romjain; és még csak kevéssel előbb bölcseségeket egekig magasztalják, ma minden gyermek ujjával mutat rájuk. — Ott van a borsod-miskolci kiházasítási egyesület. Mutogatták a szegény embereknek a teli zacskó pénzt; nem csak hogy oda nem adták, de jól be is huzzák a pénz után sóvárgókat.

Amilyen a borsod-miskolci kiházasítási egyesület; épen olyanforma a többi is. Van vagy tíz ilyen az országban. A borsod-miskolci megcsalt vagy 35 ezer tagot, a sajó-vidéki 6 ezret, a kaszai 10 ezret, az eperjesi 6 ezret, a felsőmagyarországi 10 ezret, a bácska-bajai 12 ezret, a két pesti egyesület 10 ezret. Az országban tehát százezer emberrel több van megcsalva; kik körülbelül 10—12 millió forintot fizettek be; ebből mintegy 3 milliót kifizettek az egyesületek, a többi pedig eltűnt egy Ördögh nevű igazgató és tisztviselő urak zsebében, kik midőn az egyesület megkezdte, szegények voltak; most meg meggazdagodtak. A vagyont, amivel birnak mind feleségük nevére iratták. A kormány ugyan szigorúan vizsgálta a dolgot; de mi hasznuk lesz abból a szegény rászédett és megcsalott embereknek, ha Ördögh ur csaló társával pár esztendeig ülni fog; de pénzük csakugyan az ördögé lesz?

Csak imént nem régen szökött meg Temesvárról egy Rothschild álnév alatt lappangó csaló, ki ott, mint a temes-

vár-orsovai vasút építésének vállalkozója szerepelt; s szerepét az ottani kapitányi hivatal színe és szeme előtt mintegy 3 hónapig nyilvánosan és oly ügyesen tudta vinni, hogy miután már az ottani közönségtől mintegy 15—20 ezer forintot felszedett, kerekét oldván, s minden akadály nélkül tovább utazott.

Hát sorsjegyekkel, igérvényekkel mily tömérdek csalások történek. E lapok szűk kerete nem engedi, hogy elsoroljam mind ama roppant csalásokat és szédelgéseket, melyek csak legujabban és körülöttünk elkövetettek. — Elhallgatom ama Traugott-Feitel, Jaitheles, Thaitheles, Friedmann, Goldberg, Rubinstein, Diamantenstein, Goldstein, és még tudom én miféle „Stein” név és cég alatt hirdettetett üzletek csalásait és rászédéseit. Bármily nagy betűkkel nyomassák is ki nevüket, bármily hühéval ajánlják garantiás üzletük jutányosságát: úgy hiszem a közönség már megérett arra, hogy magát semmiféle álnév, semmiféle bőr alá rejtett csaló igéretei és „igérvényei” által nem fogja egykönnyen leperveztetni. Hát az olyan „Isten áldása Kohn”-nál-féle bankár intézetek mik egyebek a személynvesztésnél? Manapság a legutolsó falusi füzöke-reskedőtől egészen fel a legalább pénzbankárig kevés kivétellel mind szédelgés által akar meggazdagodni. Még mind ez csak meg járna, ha ezen cég és üzletek mellett és nevök bitorlása alatt nem működne a titkos társulatok ügynökei, kik családjaik által a nép előtt a legjobb társulási intézmé-

TÁRCZA.

Theschedik Sámuel, egykori szarvasi evang. papnak önéletírása.

Ötven esztendősi papi hivatalának alkalmából írva 1817. deczembertől 1819. marcziusig.

Hátrahagyott német kéziratból fordította
Zsilinszky Mihály.

Hazámhoz.

Ötven éves papi pályámnak végén neked ajánlom, kedves Hazám! ezen életrajzomat. Hogy mily szép és tág hatásköre van egy falusi papnak, mily végtelen sok jót tehet ő különféle szakokban, idő, hely és körülmények szerint, kivált ha tevékenységében a hon atyáitól, előjáróitól, birtokosaitól, világi és egyházi hatóságoktól segítették, bátorították és támogatták, — mindezt bizonyítani fogják a következő sorokban leirt tények.

Az állam, tekintve az oly férfiak élőlédait, minők voltak: Meyer Frigyes, Hermes Timóteus, Lafontaine, Bél Mátyás, Asbóth, Glatz, a korán elhunyt Bredeczky és Nagy, sokkal jobban használhatná fel az ilyfajta honpolgárokat, ha több reális bátorításban részesítené, az általok tett jót komolyabban támogatná és a közjó előmozdítására felhasználná; akkor a papfiak, kik mégis mindig jobb nevelésre, több ismeretre tarthatnak igényt, mint más polgárok gyermekei, kik külföldi utazásaikban több ember-, állam- és könyvismeretét szereznek, sokkal többet használ-

hatnának az államnak, ha csak több kilátásuk lehetne az állami szolgálatban való előmenetelre.

Ezen, korunkban mind a fejedelmekre, mind a hatóságokra, mind az országos rendekre, birtokosokra és hazafiakra nézve oly igen fontos dologra kíván figyelmeztetni a tiszavideki pusztaságon lakozó, egy veterán papnak, Theschedik Sámuelnek utolsó szövege.

Szarvason, ötven éves papi hivatalának jubileuma alkalmából 1817. deczembertől 1718. február havában.

Amily különböző a magas és alacsony rangu emberek itélete az én tevékenységemről, egyház és iskola, nevelés és általában a közjó előmozdítása körüli hatásmról itthon és a külföldön; épen olyan, sőt talán még különbözőbb lesz emez itélet halálom után. Hogy a ferde megítélésnek, amennyire lehetséges, elejét vegyem, elhatároztam magamban, hogy életem főbb mozzanatait és tetteit az utókor számára följegyezem.

Szüleim és öseim.

Születésem helye Alberti, Pestmegyében, hol 1742. apr. 20-án láttam először a napvilágot. Atyám, Theschedik Sámuel evang. lelkész volt ugyanott, de már két éves koromban Békés-Csabára hivatott meg lelkészül. Anyám Lang Erzsébet, pozsonyi leány volt. Alig élt 11 évig apámmal, midőn ennek halálával két testvéremmel együtt árván maradtam.

Nagyszüleim Theschedik György és Nedeczky Eszter, kik Cseh- és Morvaországból idevándorolt takácsmester családokkal költöztek Magyarországra, jelesül Trencsénmegye Puchó nevű helységébe, hol azonban, mint protes-

tans alattvalók oly nyomatásnak voltak kitéve, hogy házuakat elhagyták. VI. Károly császárhoz folyamodtak segélyért és pártfogásért.

A kivándorolt családok ezek valának: 1. Drozdik György, nemes posztógyáros, ki nek utódai még most is ösmeretesek Bécsben. 2. Sztvetelszky György szinte nemes, posztós. 3. Bartos János, szintén az. 4. Theschedik János, kereskedő. 5. Theschedik György mészáros. 6. Theschedik Eliás szintén az. 7. Gebhárd Pál posztós. 8. Szereska György kereskedő. 9. Kreysel János rézműves. 10. Hayni Pál posztós. 11. Majdan Miklós posztós. 12. Janurik János takács. 13. Turszky János posztós.

Ezek közül némelyek Puchóban, jelesül Szulyovszky kastélyában szives vendégszeretettel fogadtattak; ezek közt voltak az én nagyszüleim is. Az üldözők neveit és jellemeit elhallgatom. De egy éppen ide tartozó eseményt nem hallgathatok el, mint olyat, melyben az isteni gondviselés legszembetűnőbben nyilatkozik. — Midőn a három Theschedik testvér, t. i. György, Eliás és János kezökben vándorbottal Bécs felé mentek egy erdőn keresztül, és ott egy terebélyes fának árnyékában leheverészték, hogy kenyerökből és kis sajtjokból egyenek, felső ruháikat a fa törzsénél leterítették és szomorú szívvel tanácskoztak arról, hogy mitevők legyenek Bécsben, ha a császár nem lesz otthon s e miatt soká kellend várakozniok.

Ezen tanácskozás alatt egy penészes pénzdarab esett a kiterített ruhára. Felénekk a fára, s látják, hogy egy favigó madárkopog a fa korhadt héjára és nagy csodálkozásukra ismét egy pénzdarab esett alá. (Siebzehter) — Erre az egyik testvér fölmászott a

fára, és azon a helyen, hol a madár kopogott, talált egy irt, melyben a leesett darabokkal együtt 300 frtyi összeg volt. Most már könnyűt kebellet s jó reménnyel folytatták utjokat Bécs felé, a hol a császár igazságszeretete valóban pártfogást nyújtott nekik. Ki kételkedhetik ilyenek folytán az isteni gondviselésben?

Jegyzet: Midőn Franciaországban kiűzték a hugenottákat, kik között oly sok kitűnő kézműves, gyáros és művész találtak, akkor a bölcs porosz király Frigyes, a beyruthi örgróf és más okos fejedelmek kiküldték embereiket Franciaország határára, hogy azok a száműzött hitrokonaikat vendégszeretleg fogadják s utjokban segítsék; aztán adtak nekik szabadalmakat, házasságokat, melyeken mesterségeiket kényelmes békében folytathatták.

És minő nagy virágzásnak indultak ez országok! Én gyakran csodálkozom az ez előtt oly jelentéktelen Erlangen városkán, mely a francia menekült művészek és gyárosok szorgalma a bölcsen berendezett egyetem által oly pusztá homokos földön oly rövid idő alatt 1743-tól Németországnak egyik legvirágzóbb, legegészségesebb és legszebb városává emelkedett.

De fájdalom! az én hazámban még a mai napig (amidőn ezt írom) titkos irigység és ellenszenv uralkodik idegen művészek, gyárosok és kézművesek iránt, kivált a falvakon. Nem kellene egészen felednünk Magyarországot legelső bölcs királyának Sz. Istvánnak azon atyai intelmét, melyet Imre fia számára irt: Dec. I. cap. VI. Jubeo te fili mi, ut bona voluntate peregrinos nutrias et honeste teneas, ut tecum libentius degant, quam alibi habitent. (Folyt. köv.)

nyeket is népszerűtlenítik. — A család fonalának egyik végét künn a falvakban, a másik végét pedig Pesten vagy Bécsben tartják: és a társulat oly ügyesen van szervezve, hogy kárhözváltos tervük kivételében már nem is saját, de még álnevüket sem használják, hanem e célra kiszemelnek egy vagy két népszerű falusi lakost, kik magokat kevés díjért eszköz gyanánt felhasználhatják engedik, és kik elég badarak arra, hogy néhány forintnyi jutalom-díj fejében saját becsületességüket is odadobják áldozatul. Ezek hirdetik aztán a népek, és ismerősöknek, hogy vegyék ki pénzüket a takarékpénztárból, és vegyék ki a „sorsjegyeket”, „igérvényeket.” (promessen.) — Tudva levő dolog, hogy az ilyen sorsjegyek, és igérvények vagy hamisak, vagy már rég kihuzattak, melyeket azonban a titkos társulatok ügynökei uton — utfélen a népek ajánlanak. „Hiszen ez vagy az a bankár is megadja azt a kamatot, melyet a takarékpénztárban adnak, és emellett még sok pénzt is nyerhet kentek.” Igy vezetik lépve a hiszékeny népet, és csak azt veszi észre, hogy se pénz se posztó. — Néhány szelet papírosért oda adta 100—200 forintját soha meg nem kapom fejében.

Hova tegye a nép pénzét, megta- karított filléreit a legbiztosabban? Vajon a takarékpénztárba-e? vagy ve- gyen-e rajta sorsjegyeket? vagy ér- ték papirokat? stb. Mindezekről a jö- vő számban.

Bártol J.

Békésmegye bizottságának septem- berhő 23-án s folytatva tartott köz- gyűlése.

A főispán távollétében elnöklő alispán az egybegyűlteket üdvözlővén — a közgyűlést megnyitá, s miután a törvényhatóság állapo- taról, s időközben tett intézkedéseiről szóló évnegyedes jelentése felolvastatott, a köve- tőzők határozottak:

A jelentésnek a közegészség ügyet és köz- biztonságot illető része, tudomásul vétetett.

A buzavetéseknek az aszály, rozsa és kár- tékony kódok által lett megsemmisülése, s ebből folyólag az adózó közönségnek azon aggasztó helyzete, miszerint az állam iránti adóbeli kötelesegeinek, a kellő mértékben megfelelni képes nem leend: törvényhatósá- gunk méltó figyelmé tárgyát képezé, anyil- val is inkább, mivel — az alispáni jelentés szerint — az aratás eredménytelensége cím- mén kért adóelengedést iránt benyújtott kér- vények, a pénzügyigazgatóság részéről figye- lembe nem vétetnek.

Minélfogva egyrészt a m. kir. pénzügy- minister ur felterjesztésileg s különösen Csab- a város által benyújtott ilyenü kérvény felterjesztése, s a tényállás felderítése mellett felkérte határozatott, hogy ugy Csabavá- ros most említett kérvénye, mint megyénkbeli más községek részéről netán benyújtandó kérvények folytán, a fennebb említett aggasztó helyzet tekintetbe vételével, az adózó polgá- rok különben is nyomasztó helyzetén — adó- elengedés s az erre nézve szükséges intézke- dések megtétele által — könnyíteni méltóz- tassék; másrészt a képviselő ház is felira- tilag felkérte határozatott, hogy általában az elemi csapások s különösen az idei ara- tás eredménytelensége folytán benyújtandó kérvények elintézése körül, az 1868. XXI. t. cz. 11. §-ának alkalmazására s illetőleg megtartására a m. kir. pénzügyminister urat utasítani méltóztatssék.

A szarvasi képviselő választás alkalmával történt katonai illetéktelen beavatkozás indo- kainak megtudása, — a f. évi ujonczozáskor felmerült költségek megtérítése iránt a hon- védelmi; — a cs. kir. kormány által elárusi- tott megyei épületek árából befolyt összeg megtérítése tárgyában pedig a m. k. belügy- minister urhoz, ujlólag felterjesztés tétetni ha- tározatott.

Miután a csabai vasúti indóháznál minisz- terileg elrendelt I. osztályú váróterem létesí- tése s ebből nagyobbítása — az utazó kö- zönség kényelmének nem felel meg; — a közmunka s közlekedési m. kir. minister fel- kérétni határozatott, hogy egy II. osztályú

váróterem létesítése iránt, intézkedni méltóz- tassék.

Több — az alispáni jelentésben elősorolt — 1872. évi költségvetésük szárszámadataik betervezésével hátralekos községek — be- terjesztési elmulasztott költségvetésük mulha- tatlanul betervezésére nov. 1-ig tartó hatá- rító tüzetett ki. —

A gyulai köut kijavítására fordítandó 3000 frt folyóvá tétele iránt a m. kir. közmunka és közl. minister, miután az előző felterjesz- tésekre mindez ideig válasz nem érkezett — újból felkérte határozatott.

Az alispáni jelentésnek az oktatás ügyről szóló része méltó figyelmet és érdekeltséget kellett. — E részben lényegesebb intézkedés szükségé nem forogván fenn, — mindazonál tal a közgyűlés a tanfelügyelőt — megyénk alispánja útján az iránt felhívati rendelt; miszerint — az oktatásügy miben állásának felismerésére szolgálható — és évnegyeden- ként a törv. hatóságához betervezendő jelen- téseit, a jövőre nézve betervezteti el ne mu- lassza, utasítandók még a felekezeti egyházi elöljárók, hogy a tanköteles gyermekek isko- láztatása kötelezése iránti felhívásait, az il- lető községi elöljáróhoz rendszeresen beadják. Az alispánnak — abbéli intézkedése — mely szerint az árvaszéki épületben felesleges két szobát a Körös-Berettyó szab. kir. mérnök- ségnek, ideiglenesen átengedte — tudomá- sul vétetett.

Az áll. választmány tagjainak szaporitá- sára tett alispáni indítvány elfogadott s en- nek értelmében történt szükséges intézkedés jóváhagyása végett, — a m. kir. belügymi- nister — értesíteni rendeltetett.

(Folyt. köv.)

Hazai ügyek.

— Országgyűlés. Sept. 28. Elnök meg- nyitván az ülést, a jegyzőkönyv vezetésével Széll Kálmán jegyzőt bizza meg, a szőlők jegyzésével pedig Szeniczey Ödönt és Kiss Miklóst, kérvén a ház tagjait, hogy a kik a napirendben a felirati bizottság javaslata mellett szólnak, Szeniczey jegyzőnél irassák fel magokat, — a kik ellene szólnak, Kiss Miklósnál. — Ürményi Miksa abból indulva ki, hogy a közlekedési és uthalozat lehető javítása után a már 1869-ben elhatározott csapat elhelyezés fogatosítottai fog, kérdi a honvédelmi minisztert: mily elvek alapján kívánja a katonai laktanyákat kezdeményezni, s mikor szándékozik e fontos ügyben a kívánt előterjesztéseket a ház előtt megtenni? — Gr. Lónyay Menyhért honvédelmi minister azo- nán felel a jelen interpellációra, hogy ez ál- tala is fontosnak tartott ügy iránti intézkedést a lehetőséghez képest a kormány is óhajta. — A csapat elhelyezést illetőleg a két kor- mány kebelében folytatott tárgyalások már megállapodásra is vezettek, — ezeknek rész- leteibe azonban most nem bocsátkozhatik, elégnék tartván egyelőre a következő alapel- vek megismertetését: az elhelyezendő csapa- tok létszámát illetőleg a békeállomány létszá- ma leendő irányadó; a költségek a közös had- ügyministeri budgetbe vétetnek; a laktanyák építésének siettetése céljából a lovassági he- lyeségek és tiszt lakok iránti gondoskodás a költségek felmérését teszi szükségessé, mire nézve egyes helységek és városokban külön intézkedés teendő. Hogy mikor tehet ez irány- ban bővebb előterjesztést, azt most még meg- határozni nem tudja, de ez irányban a törvény- hatóságokban két vegyes bizottság is működik, s azok működésének befejezte után lehetőleg rövid időn igyekszik megtenni az előterjesz- tést. — Ürményi a válaszal megelégedve le- vén, az tudomásul vétetik. — Horánszky Nándor a közlekedésügyi ministerhez intéz interpellációt a szolnok-hatvani szárnyvonal kiépítés tárgyában, kérdvén, mi oka, hogy a kisajátítást illetőleg a kellő intézkedések meg nem tétettek, s lesz-e gondoskodva az iránt, hogy a szolnoki toherszállítási pályá- udvar a Tisza partjára építtessék? — Kiada- tott a ministernek. — Molnár Aladár a köz- ponti bizottság részéről tesz jelentést a ko- lozsvári egyetemről szóló törvényjavaslat tár- gyában. — B. Simonyi Jajos a napirend kül- ön megállapítását, Ghyczy Kálmán az iro- mányok annak idejében kiosztását óhajta. — Erre harmadszori felolvassás után végleg el- fogadtatván a Ludovika-akademiáról és a bécsi világiállítási tárgyak ideiglenes ál- máról szóló törvényjavaslatok, a főrendiház-

hoz áttétetni határozatnak. — A felvett napi- rendben kezdetét veszi a válaszfelirati vita. — Pulszky Ferenc előadó a felirati bizottság- nak általa készített felirát ajánlja a háznak elfogadás végett; utána Tisza Kálmán és Simonyi Ernő a maguk által pártjuk nevében benyújtottat védve ajánlják elfogadásra.

Sept. 30. Várady Gábor azon indítványt teszi, hogy a mult országgyűlési rosz gya- korlattól eltérve, miszerint az ülés csak ele- gendő számú képviselők megjelenése után nyitattott meg, a jegyzőkönyv olvasása az ülésre kitűzött idő bekövetkeztével azonnal kezdetét vegye. Elfogadtatik. — Elnök jelenti, miszerint október 4-én, mint király ő felsége névünnepe a budai vártemplomban hála is- tenítisztelet fog tartatni, sziveskedjenek ott a képviselők minél számosabban megjelenni. — Bejelenti azután a Jász-kerület kérvényét a virilis szavazatok ellen. — Tóth Vilmos belügyminister felel Degré Alajos képviselő- nek a borsod-miskolci kiházasító-egylet ügyé- ben tett interpellációjára: hozabb válaszában különösen kiemeli, hogy nem a belügyminis- terium mulasztása, hanem az alapszabályok- nak meg nem tartása a társulat tisztviselői által idézte elő a szédelgést és bukást. — Felvétetvén a napirend, folytatattik a válasz- felirati általános vita. — Trifunác Pál a nem- zetiségi képviselők által szerkesztett felirati javaslatot röviden ajánlja a háznak elfoga- dásra, utána Schwarcz Gyula védte a re- formpárt felirati javaslatát, mely a jobb ol- dal által több helyen tetszéssel fogadtatott. — Lukács Béla a bizottság, Irányi Dániel pedig a 48-as párt felirati javaslata mellett szólottak.

Okt. 1. Elnök bemutatja a lefolyt sep- tember hónapban beadott interpellációk, indít- ványok és törvényjavaslatok havi kimutatá- sát, mely kinyomatni határozatnak. — Balogh János képviselő több pusztá-keresztúri lako- sok kérvényét mutatja be, a kincstártól nyert földjeik kiegészítése iránt. — Madarász Jó- zsef határozati javaslatot terjesztett elő a Si- monyi Ernő által bemutatott válasz felirati javaslat némely pontjainak és kifejezéseinek megváltoztatása iránt. — Következik a napi- rendre kitűzött nyolcz törvényjavaslat tár- gyalása: 1-ör. A Németországgal 1872-ik évi május 7-én kötött pósta-szerződésről. 2-ör. Az 1869-ik évi közözügyi költségekre a magyar korona országai által pótlólag fizetendő összeg fedezéséről. 3-ör. A közös pénzügyminister által 1870. évben létesített előlegezési hitel- műveletek költségeinek fedezéséről. 4-er. Az „osztrák-magyar Lloyd“ gőzhajózási vállalat- tal a tengeri pósta szolgálat ellátása iránt kötött szerződésről szóló törvényjavaslatok: ez utóbbi hosszabb vitára adott alkalmat.

Okt. 2. Tisza Lajos közlekedési minister válaszal Horánszky Nándor képviselő által az éjszakai vasut kiegészítő részét képező szárnyvonal kiépítése tárgyában hozzá inté- zett interpellációra, mely válasza az inter- pelláló megnyugvását fejezte ki. — Kajuk Jó- zsef indítványt terjeszt elő az iránt, hogy a ház naplói és irományai a törvényhatóságok- nak ingyen megküldessenek. — Széll Kálmán mint a vasúti bizottság előadója bemutatja a vasúti bizottságnak a győr-sopron, és sop- ron-pozsony-ebenfurti vasúti vonalak iránti törvényjavaslatokra vonatkozó javaslatait. — Ezután áttért a ház a napirendre s harmad- szor felolvastattak a Németországgal kötött postaszerződésről, az 1869-ik közözügyi köl- tségekre a magyar korona országai által fizet- tendő összeg fedezéséről, a közös pénzügy- minister által 1870-ik évben létesített előle- gezési hitelművelet költségeinek fedezéséről, — a közös hadügyministeriumnak 1871-re engedélyezett 300 ezer forint póthitel Magyar- országra eső részének fedezéséről, — és az „osztrák-magyar Lloyd“ vállalattal a tengeri pósta szolgálat ellátása felett kötött szerző- désről szóló, és tegnap már ugy általánosság- ban, mint részletesen elfogadott törvényjavas- latok. — Ezen törvényjavaslatok végleg el- fogadtatnak, és a főrendiházhoz áttétetni ren- deltetnek. — Felolvastatik ezután a m. kir. honvédségi Ludovika-Akadémia épületének átalakítására, felszerelésére, és fentartására pótlólag megajánlott összegnek fedezéséről szóló törvényjavaslat, mely elfogadtatik. — Tárgyalás alá vétetik a kolozsvári királyi egyetemről szóló törvényjavaslat, melynek el- fogadását Molnár Aladár központi bizottsági előadó ajánlja, egyhangulag elfogadtatott. — Elfogadtatott egyszersmind a kolozsvári ma- gyar kir. egyetem felállítására és annak 1872.

évi fentartására megszavazott póthitelről szóló törvényjavaslat is.

Okt. 3. Elnök előterjeszti Torontálmegye közönségének kérvényét, melyben ez a bel- ügyminister felhatalmaztatni kéri arra, hogy a megyebeli árvíz-sújtotta községek részére vető mag vagy pénzkölcsönt eszközölhessen. — Steiger Gyula a honvédelmi és belügy- miniszterekhez interpellációt intéz: hogy vane tudomása a minister uraknak arról, hogy sz. k. Pest város batósága egy a cs. k. katonai parancsnokság által a városi vízvezetési telep mellett a dunaparton hatósági engedély nél- kül építtetni kezdett ruha mosó intézet építé- sének beállítását elrendelte, de az illető ka- tonai közeg által figyelembe nem vétetett, sőt oda nyilatkozott, hogy a törvényes kar- hatalomnak feyverrel is ellenálland. — Gr. Lónyay ministerelnök az interpellációra azo- nán válaszal, és előadja, hogy ezen ügyről tegnap szerzett tudomást, és rövid uton azo- nán intézkedett is, s az interpelláló megnyu- gatására nyilváníja, hogy az építkezés már tegnap beállított. — Erre a napirend fel- vétetvén, haruadszor felolvastattak a m. kir. honvédségi Ludovika akadémia, a kolozsvári magyar királyi tudomány egyetem felállítá- sára és fentartására megszavazott póthitelről szóló törvényjavaslatok, melyek végleg elfo- gadtatván a főrendiházhoz átküldetni rendel- tetnek. — A válaszal felirat tárgyalásának foly- tatásában Molnár Antal emel szót a bizottság által előterjesztett felirati javaslat mellett; utána Ghyczy Kálmán beszélt.

Levelezés.

Vészto september végén 1872.

Folyó szeptemberhő 22-én Vészton, a szü- netet itthon töltő tanuló ifjuság a „Vésztoi dalkör“ készítendő zászalájához megkivántató alaptöke gyarapítására dal és szavaiati estély- lyel egybekötött táncvigalmat rendezett, mely fényesen sikerült. — A helybeli t. közönség szokottnál kevesebb számmal jelent meg, de annál nagyobb a vidék t. közönsége, kü- lönösen Füzes-Gyarmatról; miért is fogadja a fentisített vidéki közönség legmélyebb kö- szönetünket.

A tiszta jövedelem 34 frt 9 kr. o. é., mely összegből 13 o. é. frt felülfizetés után jött be.

Felülfizettek: Petrovics Demeterné asszony- ság 1 frt, Bakacs Lajos ur 2 frt, Bakacs Bé- la ur 2 frt, Papp János ur 1 frt, Kreuchel Sámuel ur 1 frt, Bottyán Ferenc ur 1 frt, Blascok Gyula ur 1 frt, Reizner Jakab ur 1 frt, Beniamin Dávid ur 1 frt, Farschner Ferenc ur 1 frt. Kis Imre ur Sarkadról 1 forintot.

A kasinói t. választmány pedig kegyes volt, a czél iránti pártolásból a kasinói helyiséget díj nélkül átadni,

Fogadják mind a kasinói t. választmány, mind a kegyes adakozók a tanuló ifjuság hálás köszönetét.

Ujdonságok.

— A t. szülők figyelmét, kik fi- gyermekeiket az ipar- vagy kereske- delmi pályára kívánják kiképeztetni, felhívjuk az Aradon ez évben meg- nyitandó **polgári iskolára!** Aradvá- ros közgyűlése elhatározta a polgá- rok magasabb kiképeztetése szem- pontjából, a művelt külföld példájára **polgári iskolát** léptetni életbe.

Az iskola f. évi oct. 7-én nyitattik meg. E tanintézet 4 osztályból fog ál- lani, — lehet azonban, hogy hatból álland, — ez évben az első osztály nyitattik meg három rendes szaktanár és három segéd-tanár vezetése alatt; jövő évben a második osztály nyitattik meg s folytatattik minden évben, míg az osztályok teljes számát érte el. A polgári iskolában a következők tan- tárgyak adának elő: magyarnyelv, irálytan, irodalom-ismertetés, német- nyelv, németírly, szám- és mértan, egyes- és kettős könyvvitel, hazai- és általános földrajz, magyarok története, világtörténet, statistika, polgári jogok s kötelesegek tana, terményrajz, ter- mészetan, vegytan, vámisme, gazda- ság vagy ipartan, köz-, magán- és vál- tójog, rajzolás, szepírás, énekülés, test- és fegyvergyakorlás. Rendkívüli tár-

gyak: franczia tanuló külön. A polgári isk- a kereskedői, szülnek. Az i értelmében a nek azon növ- tes bizonyítvá iskola 4 osztá nem képesek. év, szellemi k kifejelesztett, h nári kar előtt lanak ki. A még beirathat ut s kereszt-u ru-féle ház em mében eszköz igazgató által.

— Mint az ... don — közelebb közzétetni a vár- rendez aradi rézn puskával, mely vizet képes a k ily rövid idő ala ban bármely ég léséhez busz em róvel lövelli ma zsindeket is le

— A szüret A fejeztett s elmo lány termés neu időjárás oly mo lőkre nézve, a m birtokosaik a m tavasszal szép zés miatt majd hogy ahol tava lők telen át fed hetett 10—15 s tokosok még ar idén termelt bo után eső adóköz amellet hogy az 8 frt, a kertü bo vesen megfizeti

— A „Tim emez érdekes mely ez óriási bessége mellet óra alatt azon tében, melyeket első alapítója, pant előnye e szu papir szala melyeket ha el jobb tekercsek ges gyorsaság óránként a gép ve és összehaj

— A gyul gyarapodott, j beli gyógyszer ki szász király János megyei die“ öt piaszté József gyulai a magyar orv é. mehádiai na utjából — a mult évi arad Turou-Severin hidfő maradv tégladarabot. darab alabast érczkövet. V 1 db. III. Ob ki rézpénzeit. dek egy 1856 teimese pénzt lai IV. o. tarból Ó-Bányá kát, levelköv régi érmet —

— Jegyz széken 1872. előadandó bü 1138. Tót 1076. Huc döttjeinek te 1116. Pet hajtási bünt 1270. Gy 1092. Son büntügya.

gyak: franczianyelv, angolnyelv, — a tanuló külön kívánata és költségére. A polgári iskolába azok lépjenek, kik a kereskedői, vagy iparos pályára készülnek. Az iskolai törvény 62. §-a értelmében a polgári iskolába felvételt azon növendékek, kik bélyegmentes bizonyítványt mutatnak fel a népiskola 4 osztályáról, vagy ha ezt tenni nem képesek, s életévök 11 vagy 12 év, szellemi képességek pedig annyira kifejezettek, hogy a polgári iskolai tanári kar előtt felvételi vizsgálatot álljanak ki. A vidékiek október 12-ig még beirathatók, a beiratások a pesti ut s kereszt-utca sarkán létező Dogaru-féle ház emeletében, az iskola termében eszközöltetnek Simay István id. igazgató által.

— Mint az „Alföld“-ben olvassuk: Aradon — közelebb érdekes kísérlet fog eszközöltetni a városházánál egy Stiegler Ferencz aradi rézműves által föltalált új vizipuskával, mely egy perc alatt tizenöt akó vizet képes a kútból felszivattyuzni s ugyanily rövid idő alatt két roppant vastag sugárban bármely égő háztetőre szétlővelni. Kezeléséhez husz ember szükséges és oly óriási erővel lövelli magából a vizet, hogy még a zsindeket is lesodorja a tetőről.

— A szüret Arad vidékén már mindenütt befejezték s elmondható hogy évek óta oly silány termés nem volt, mint a jelenlegi. Az időjárás oly mostoha és hátrányos volt a szőlőkre nézve, miszerint azon szőlők, melyeket birtokosaik a múlt őszkor befedhettek s hol tavasszal szép termés mutatkozott a sok esőzés miatt majdnem teljesen elrothadtak, úgy hogy ahol tavaly 200 akó bor szüretelt, az idén alig lehetett 50-et nyerni; a mely szőlők télen át fedetlenek maradtak, ott alig lehetett 10—15 akót összehozni. Tehát a birtokosok még annyit sem kaphatnak be ez idén termelt borukért, a mennyivel a szőlők után eső adókötelezettséget leróhatnak, mindamellet hogy az idej hegyi borok akóját 7—8 fnt, a kerti borokét pedig 5½—6 frtjával zivenesen megfizetik.

— A „Times“ nyomdai kiállításáról emez érdekes részleteket olvassuk: A gép, mely ez óriási lapot nyomja, legnagyobb sebessége mellett 17,000 példányt állíthat ki egy óra alatt azon számtalan javítások következtében, melyeket a Walter-dynastia, a „Times“ első alapítója, a gépen eszközölte be. Roppant előnye e gépnek, hogy két mérföld hosszú papír szalagokat használ a nyomásnál, melyeket ha elfogytak, gépezet segítségével újabb tekercsekkel helyettesítenek. Közönséges gyorsaság mellett 12,000 példányt állít ki óránként a gép, még pedig rendszeren elmozdítva és összehajtván.

— A gyulai főiskolai muzeum ismét gyarapodott, jelenen: Gundhardt Lipót helybeli gyógyszerész gyakovnak 1 darab 1842-ki száz királyi ezüst pénz. — Petrovics János megyei állatorvos egyegyed „Mecsidie“ öt piastres török pénz. — Neumann József gyulai plebános s apát ur ő nagysága a magyar orvosok és természetvizsgálók f. é. mehadiai nagy gyűléséről lett visszatérte utjából — a gyűlés bronz emlékérmét, és a múlt évi aradi nagy gyűlése emlékkönyvét. Turou-Severinből Traján romai cs. hajdani hídő maradványából lefejlesztett egy romai tégladarabot. Aninából Oravicza vidékéről 1 darab alabastromot, 1 db. ritka példányu vasérczkövet. Végre 1 db. 1867-ki romániai, és 1 db. III. Obrenovics szerb fejedelem 1868-ki rézpénzeit. — Dunay Alajos ur papnevendék egy 1850-ki helvéziai ezüst 20-as centesimes pénz. — Végre Hergert József gyulai IV. o. tanuló hazájából Baranya megyéből Ó-Bányáról 1 db. kigyilakó pyramisocskát, levélkövületeket, cseppköveket, és 1 db. régi érmet — ajándékozta.

— Jegyzéke a b. gyulai királyi törvényeseken 1872. okt. 7-ik és következő napjain előadandó bünyefnyitő ügyeknek:

Előadó: Noggall bírós. 1138. Tót Eszter tolvajsági bünyüge. 1076. Hudák József pénzügyi hatóság küldöttjeinek tettleges bántalmazási bünyüge. 1116. Petros Józsefné és társa magzat elhajtási bünyüge. 1270. Gyarakai Pál tolvajsági bünyüge. 1092. Somlyai Mihály súlyos testisértési bünyüge.

1184. Cs. Szatmári Mihály és társai súlyos testisértés iránti bünyüge.

1302. Ör. Varga Ferencz és társai bírói zártörés iránti pere.

1119. Valeyán György család miatti bünyüge.

1141. Bobvos János és társai tolvajság miatti bünyüge.

1269. Trippa György és társa tolvajlasi bünyüge.

1267. Veres Antal és társa tolvajlasi bünyüge.

1186. Ör. Szirony János és társa tolvajlasi bünyüge.

1192. Kovács Kálmán gyilkossági kísérleti bünyüge.

1225. Tunczert Mihályné erőszakossági bünyüge.

— A békésmegyei orvos-gyógyszerész egyesület tagjai értesítettnek, miszerint a f. évi őszi közgyűlés, mely Szeghalomra tüzetett ki, tekintettel megyénk kedvezőtlen közegészségi viszonyaira, s ebből kifolyólag úgy orvos-, mint gyógyszerész tagtársaink túlhalmozott elfoglaltatására, továbbá azon körülményre, hogy közgyűlési értekezlet vagy indítvány eddigéig be nem jelentetett, s egyáltalában közgyűlés tartást sürgető tárgyak nincsennek, — ezuttal elhalasztatik. A jövő évi tavaszi közgyűlés ugyancsak Szeghalomra tüzetik ki.

Kelt M.-Berényben 1872. évi szept. 28.

Dr. Lux Jakab egyll. elnök.

Dr. Hajnal Ábel egyll. jegyző.

Gazdászati, ipar és kereskedelem.

— Dohánykiállítás 1873. évben. A földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszterium részéről közhírré tétetik, hogy a már három ízben megtartott dohánykiállítás folytán tapasztalt kedvező eredmények által indítva, a földmivelés- ipar- és kereskedelemügyi magy. kir. miniszterium a hazai dohánytermelés előmozdítása és a dohánykezelés tökéletesítése tekintetéből a jelen évi dohánytermelésből a jövő 1873-ik évi ápril hava 10-ik napján ismét egy kiállítást rendezend, úgy mint eddig az országos magyar gazdasági egyesület köztelkén, Pesten. — Mely alkalommal a csak saját szükségükre termelő is részt vehetnek termelvényeikkel a kiállításban.

A kiállítás alkalmával kiosztandó jutalomdíjak a következők leendnek, u. m.: oly nagytermelők számára, kik a dohánytermelést, kertészek, dohányosok és napszámosok segítségével üzik: a) 10 arany, 10 ezüst, 10 bronz érem.

b) Pénzjutalmak, és pedig: oly kisebb termelők és dohányosok vagy kertészek számára, kik a dohánytermelést saját háznépük segítségével akár saját, akár bérelt, bár rész iránt művelt földeken üzik: 5 jutalom 50 frt-jával, 10 jutalom 25 frt-jával, 20 jutalom 10 frt-jával.

A kiállításban részvét módozatai a következők:

1-ször. Minden kiállítani kívánó termelő és kertész, ha a kincstár számára termelt, a beváltásnál a beváltó bizottságnál;

ha külkereskedésre termelt, a raktározáskor az illető pénzügyi hivatalnál;

vége pedig, ha csak saját szükségére termelt, közvetlenül a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszteriumnál irásban jelentse be abbéli szándékát, hogy termelvényével a kiállításban részt venni akar.

2-ször. A kiállítás az egyes termelők által beküldendő mutatványokból lesz összeállítandó. — Ezen mutatványok a jelentkező kincstár számára termelőik terményéből a beváltás alkalmával, a termelő a beváltó pénzügyi tisztviselő és a jelenlevő törvényhatósági biztos együttes jelenlétében lesznek részrehajló válogatás mellőzésével kiválasztandók;

külkereskedésre termelt dohányoknál a mutatványok az illető raktárolási közeg s a termelő tulajdonos által közösen választandók; — a csak saját szükségükre termelők által beküldendő mutatványok, a közégi előjáróság jelenlétében csomagolandók, mely hiteltel bizonyítványt állítandó ki arról, hogy a kiállító, a beküldésre szánt mutatvány által képviselt dohányt, ott helyben maga termelte, s hogy a mutatvány részrehajló válogatás nél-

kül összeállítva az egész termelt mennyiséget képviseli. Minden mutatványnak három ilyen külön csomagokból kellend állani.

3-szor. Ezen mutatvány-csomagok lehetnek: a) a nehéz dohány-fajoknál a válogatott és mind a három osztályu szivarlevelekből, valamint a közönséges válogatott dohányból.

b) a kerti dohányfajoknál pedig csak a válogatott vagy az első osztályu levelekből.

A mutatvány-csomagok egyenkint 2—2 fontnál többet nem nyomhatnak, vagyis egy mustara, melynek három csomagból kell állani, 6 bécsi fontnál nehezebb ne legyen.

4-szer. A mutatványok zsinnegel összeszorítandók, s a zsinnegre ráalkalmaztatván a szükséges feliratokat tartalmazó bárcza, a zsinnegek végei a bárczához lesznek erősítendők, a termelő pecsétjével, és azon beváltó vagy raktározási pénzügyi hivatal, vagy helyi előjáróság pecsétjével, a mely előtt a mustra összeállítatott.

5-ször. A mustarra erősített bárczán jegyeztessek fel:

a) a termelő tulajdonosnak vagy kertésznek neve;

b) a megye és községnek vagy pusztának neve, a hol a dohány termeltetett;

c) a bárcza alatti dohánylevelek által képviselt termék mennyisége;

d) a terület nagysága, a melyen az összes termelés előállítatott;

e) végre a kincstár számára termelt dohányoknál a beváltási osztályozás eredménye, vagyis azon körülmény, hogy mennyi dohánylevél soroztatott minden egyes osztályba, ugyanintén megjegyzendő a kincstár által kifizetett beváltási árszösszeg is.

6-szor. Ezen mustra-csomagok az illető pénzügyi hivatalok által azonnal jól begöngyölve, a pesti dohánybeváltó-hivatalhoz lesznek átküldendők, a mely azokat egyelőre őrzése alá veendi.

Ha azonban egyes termelő mutatványait önmaga kívánna a kiállításra beszállítani, e szándékában akadályozva nem lesz, sőt az illető dohánybeváltó-hivatal és a külföldre termelt dohány tekintetében az eljáró pénzügyi biztos részéről fedezeti iratokkal fog el láttatni.

7-szer. Ezenkívül a beváltó vagy raktározó pénzügyi hivatalok egy külön jegyzéket is készítenek, melyre a pályázatra jelentkezők nevei és a jelentkezés napja egyenként bevezetve, minden egyes pályázóra nézve külön bejegyzendők az 5-ik pont alatt foglaltakon, t. i. a mustrán levő bárcza pontos tartalmán kívül, az illető pénzügyi hivatalnak abbéli megjegyzése is, hogy valjon

a) az illető pályázó önállóan és saját földjén termelt-e? vagy pedig mint feles kertész;

b) hogy a kincstár vagy pedig külkereskedés számára termelt-e az illető, vagy végre mint saját szükségére termelő?

c) hogy az illető pályázó az 1872-ik évi termelési idény tartalma alatt a fenálló dohányjövendéki szabályok ellen nem vétett-e? mely utóbbi esetben utalványai a díjazásnál nem lesznek figyelembe vehetők.

8-szor. Ezen jegyzékeket a beváltás és raktározás befejezése után az illető pénzügyi hivataloknál legfeljebb a jövő évi márczius hó végeig Pesten közvetlenül a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi magy. királyi miniszteriumhoz terjesztendik fel, a mely aztán a mustrákat a pesti dohánybeváltó-hivatalból átvéven, azokból fogja a kiállítást összeállítani, melynek befejezésével fog az e célból szervezendő szakértő bíráló bizottság ítélete szerinti jutalomdíjosztás megtörténni.

9-szer. A kiállítás befejezte után a beküldött dohánymutatványok egy állandó gyűjtemény alakítására lesznek felhasználva.

Vége pedig figyelmeztetik a közönséget, hogy a kiállításra a dohánytermékeken kívül, még a dohánytermelés-, kezelés-, gyártás- és felhasználásnál alkalmazásba jövő hazai gyártmányu iparcikkék is felvételnek, s ezeknek bejelentése az országos magyar ipar-egyesület által leendő jó eleve eszközöndő.

Hetivásári tudósítás.

Gyula okt. 4. Az őszi kellemesebb napok hetivásárunkat is élénk és látogatottá tevék.

— A szekérforgalom bizton 400-ra tehető. — Buza 9—12 frt a minőséghez képest; árpa 4—5 frt; csöves kukorica 70—75 kr. vékája, morzsolt 5 frt köble; zab 3 frt; — káposzta 100 fej 3—5 frt; hal 6—20 kr; —

csirke 40—80, rucza 70, 80, 90 kr.; — krumpli 80, 90 kr., és 1 frt vékája.

A „b.-csabai népbank“ 3 évi forgalmának kimutatása 1872-ik évi jan. 1-től 1872. szept. 30-ig.

I. Bevétel:

Attétel a múlt évről	9110.02
Takarékbetét	224231.31
Bankváltó	1358007.03
Zálogkölcson	101045.—
Jelzálog	4837.50
Kamat	29860.44
Ügyleti díj	5842.47
Üzletköltség	8577.66
Tartalékalap	19.50
Szelvénytámla	90.—
Kölcson számla	563800.00
Folyó számla	1150.—
Összesen	2306570.93

II. Kiadás:

Takarékbetét	311575.06
Bankváltó	1411633.—
Zálogkölcson	116103.—
Kamatok	30482.90
Üzletköltség	4766.29
Folyó számla	10236.73
Értékpapír	410.—
Kölcson számla	319615.25
Igazgatói tiszteletdíj	2200.98
Háztartási számla	23165.56
Osztalék 1871-ik évre	12950.—
Jelzálog	53400.—
Összesen	2296538.77
1872. szept. 30-án egyenleg	10032.16
	2306570.93

B.-Csaba 1872. oct. 1-én
Launer Károly
könyvvivő.

Pályázati hirdetmény.

Békésmegye területén fekvő Gyoma városában üresedésbe jött föjgyezői állomás újbóli betöltése tekintetéből pályázat nyitattik. Ezen föjgyezői állomásra, — mellyel 800 frt évi készpénz fizetés, szabadlakás járandósággal van egybekötve, — csupán okleveles ügyvédek pályázhatnak, de az elválasztandott magán pereket nem vállalhat.

A pályázni kívánók sajátkezűleg irt s kellően felszerelt folyamodványukat Gyoma város előljáróhoz intézve f. é. október 20-án beküldjék, minthogy ezen határidőn túl benyújtott folyamodványok el nem fognak fogadtatni.

Kelt B.-Csabán szeptember 30. 1872.

Omaszta Szilárd
szolgabíró.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. földmivelési ipar, és kereskedelmi miniszterium által — M.-Berény községben ápril 8-án, július 12-én és október 12-én — országos-vásárok tartása engedélyezettvén, — a mennyiben október 12-ike e folyó évben szombat napra esik, — az első, — és ez alkalommal kivételesen szabad vásár, — előtte való vasárnap, — tehát október 6-án fog megtartatni.

Kelt M.-Berény szept. 18. 1872.

M.-Berény község előljárói.

Hat darab

első gyulavárosi

takarék pénztári

részvény

eladó. — Értesítést ad Silberstein József kereskedése Gyulán.

Kiadó tulajdonos és felelős szerkesztő:
Dobay János.

HIRDETÉSEK.

ARADON
a főtéren
a „fehér keresztkez.”

WADOWSKY & ILLMANN

ARADON
a főtéren
a „fehér keresztkez.”

vászon-, fehérenemű-, divat- és selyemárúk árjegyzéke az őszi és téli időnyre.

Rumburgi vászon, 54 rőfös vég, per 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 32, 34, 35, 36, 38, 40, 42, 45, 48, 50, 55, 60, 65, 70, 75, 80 frt.
Ágylepedő-vászon varrás nélkül, 19 rőfös vég, a 18, 19, 20, 21, 22, 24, 26, 28, 30, 32, 35, 38, 40 frt.
Creas-vászon, 5/4 38 rőfös per 17, 17.50, 18, 18.50, 19, 19.50, 20, 20.50, 21, 22, 23, 24, 25, 26 frt.
Creas-vászon, 4/4 38 rőfös a 14, 14.50, 15, 15.50, 16, 16.50, 17, 17.50, 18, 18.50, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25 frt.
Bőr-vászon, 5/4 30 rőfös a 14, 14.50, 15, 15.50, 16, 16.50, 17, 17.50, 18, 18.50, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 28 frt.
Bőr-vászon, 4/4 30 rőfös a 12, 12.50, 13, 13.50, 14, 14.50, 15, 15.50, 16, 16.50, 17, 17.50, 18, 18.50, 19, 20, 21, 22, 23, 26 frt.
Czérna házi-vászon, 5/4 20 rőfös a 11, 11.50, 12, 12.50, 13, 13.50, 14, 15 frt.
Czérna házi-vászon, 4/4 30 rőfös a 8, 8.50, 9, 9.50, 10, 10.50, 11, 11.50, 12, 12.50, 13 frt.
Csiuvat (Gradl), 6/4 színes, rőfe 60, 65, 70, 75, 80, 85, 90, 95 kr., 1 frt. 1.10 kr.
Canavas színes, 30-35 rőfös a 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16 frt.
Nanking, sárga-fehér-vörös, rőfe 25, 30, 35, 40, 45, 50, 55, 60 kr.
Barchet, fehér és színes, jól mosható, rőfe 28, 30, 35, 40, 45, 50, 55, 60, 65, 70, 80 kr.
Chiffon és Callico, gyári raktár: 30 rőfös, vége 6, 6.50, 7, 7.50, 8, 9, 10, 11, 15 frt.

Czérna-abrosz, 8/4, 10/4, 12/4, 14/4, 16/4 a 2, 2.50, 3, 3.50, 4, 4.50, 5, 7 frt.
Czérna-asztalkendők, 1 tucattal 4, 4.50, 5, 5.50, 6, 6.50, 7, 8, 9, 10 frt.
Czérna-főrukkendők, tucattal 5.50, 6, 6.50, 7, 7.50, 8, 8.50, 9, 9.50, 10, 11, 12, 13, 14, 15 frt.
Kávé-abroszok, minden szín- és nagyságban, 1 db. frt. 1.20, 1.50, 1.80, 2, 2.40, 2.80, 3, 3.20, 3.50, 4, 5 frt.
Csemege asztalkendők fehér és színesek, 6 db. 1.20, 1.50, 2, 2.50 kr.
LEGJOBB ZSEBKENDŐK, fehér és színesek, per tucattal 1.20, 1.50, 1.80, 2, 2.50, 3, 3.50, 4, 4.50, 5 frt. 5.50, 6, 6.50, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15 frt.
Csipke-függöny egy ablakra frt. 3.50, 4, 4.50, 5, 5.50, 6, 6.50, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 20.
Moull-függöny, szép virágos mintákkal; 4/4, 6/4, 7/4, 8/4, 9/4, rőfe 35, 40, 45, 50, 55, 60, 65, 70, 90 kr.
Moull-Battist-Clair-Crepe-tisse, 12 rőfös vég frt. 4, 4.50, 5, 5.50, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12.
Híres külföldi fűzők (mieder), a 1.20, 1.50, 1.80, 2, 2.50, 3, 3.50, 4, 4.50, 5, 6, 6.50 kr.
Gyermek-fehéreneműk, u. m. hos-zuparna, paplan, ködmén, fej- és előkötők igen olcsó aron.
Keresztelői párnák, minden színezetben, selyemből, fej- és ködmennel a 16, 18, 20 frt.

Férfi ing fehér és színes, a 1, 1.20, 1.50, 1.80, 2, 2.20, 2.50, 3, 3.50 kr.
Oxford-ing, meghútés ellen 2 gallérral a 3, 3.25, 3.50 kr.
Alsó-nadrág, db. 1.30, 1.60, 1.80, 2 frt, 2.50, 2.80 kr.
Gallérok, legkülönbözőbb formákban, tucattal 2.40, 2.80, 3 frt, 3.20 kr.
Kézeltők, tucattal 4.50, 5, 5.50, 6, 6.50 kr.

Női fehéreneműk.

Női ingek, Chiffon és vászonból igen szépen varrva, dbja 1.80, 2, 2.50, 3, 3.50, 4, 4.50 kr.
Női corsettek, Callico és barchettból, dbja 1.30, 1.50, 1.80, 2, 2.40, 2.80, 3, 3.50, 4, 4.50 kr., 5 frt.
Chiffon-szoknyák, drbja 2.40, 2.80, 3, 3.20, 3.50, 4, 4.50, 5, 7 frt.
Női nadrág, Barchett-, Chiffon- és Percailból, dbja 1.30, 1.50, 1.80, 2, 2.50, 3 frt, 3.50 kr.
Mindenféle női nyakkendők, legújabb alakban, dbja 10, 15, 20, 25, 30, 50, 80 kr., 1, 1.50, 2, 3, 4, 5 frt.
Harisnyák, minden létező színben, nők, férfiak és gyermekek számára, párja 20, 25, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90 kr., 1 frt. 1.10, 1.20, 1.40, 1.60 kr.
Keztyűk, nők, férfiak és gyermekek számára, párja 50, 60, 80 kr., 1 frt. 1.10, 1.60 kr.
Cosmanosi jó mosható Percaillok házi ruhákra, egy ruhára való 2.50, 3, 3.50 kr.

Francia Creton-kelmék nagyszerű választékban, egy ruha 3.80, 4, 4.20, 4.50 kr., 5 frt.
Csoda-szőrű-kelmék hamuszínben, 12 rőfös ruha 3.60, 4.20 kr.
Lustre Mohair-Alpaca szörkelme minden kiadásban, 12 rőfös ruha 6, 6.60, 7.20, 7.80, 8.40 kr.
Rips-Serge-Poullain gyönyörű új színekben 12 rőfös ruha 9, 9.60, 10.20, 10.80, 11.40, 12, 13.20, 14.40 kr.
Flanell ruhák utolsó divat szerint, 7/4 széles, rőfe 1.20, 1.50, 1.70, 1.80 kr.
Posztó-ruhakelme kitűnő minőség és színekben 8/4, 7 rőfös ruha 17.50, 19.20, 21 frt.
Fekete vagy színes Cashmir-Alapin, 4/4 a 45, 50, 55, 60 kr. 6/4 a frt. 1.20, 1.40, 1.60, 2, 2.80.
Őszi és téli kendők minden nagyságban, dbja 25, 30, 40, 50, 60, 80 kr., 1 frt. 1.50, 2, 2.50, 3, 3.50, 4, 4.50, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 14, 16, 24 frt.
Terítők: Rips, Goublain és posztóból, dbja 3.50, 4, 4.50, 5, 6, 8, 9, 10, 12, 14, 30 frt.

Gyász-cikkek.

Szemfődelek, párnák, csuklyák, selyem, atlasz és shirtingből összeállítva, frt 5-120-ig.

Selyemszövetek fekete és minden más divatos színezetben; fekete tafeta 1 frt 30 kr.-tól feljebb áron. — Szőnyegek (GYÁRI RAKTÁR) fu- 1-10
tő-, pamlag- és ágy elé való, rőfe 30 kr.-tól feljebb.
Minden e szakba vágó, de itt meg nem nevezett cikket szintén ajánlunk a legjutányosabb ár mellett.
Uj minta-gyűjteményünket kívánatra bérmentve legszivesebben megküldjük, és a rendelvényeket pontosan megelégedésre eszközöljük.

Silberstein testvérek

Gyulán, főtéren, a városháza mellett
ajánlják jól berendezett raktárukban a legújabb minőségű
dísz-, norinbergi- és játék-szereket,

mindenféle dohányszó- és írószóközet, illatszereket, angol és steyer evőszóközet; réz, pakfong, alpaca és chinaezüstneműeket; albumokat, tájképpapokat, szivarszópapokat, gyöngy-, ékszer- és csesebecskéket; a legújabb alakú mellű- és függőket. — Valódi pottendorfi kötő- és szövopamutot; varrósejmet, czérmát; nagy választékban legújabb pamut, selyem és bársony díszeket hozzájuk illő gombokkal; pamut, selyem és bársony szalagokat himenezeket, elkészített kézimunkákat berliner-, selyem- és gyöngyből. — Finom Moll, Tarlatan, Lyon, Mousslin, Organtin és egyéb béléseknek valókat; fehér és színes Crinolinokat és felszóknyákat, — mindenféle csipkéket, Blond-, Tullanglais-, Crepp- és egyéb fehérruhákat.

FÜSZER, ANYAG ÉS FESTÉKÁRÚK.

Mindenkor kaphatók a legújabb virágok, koszorúk, chignonok, hajfonatok, amerikai miederek, hölgy-, férfi- és gyermekcipők az első magyar cipőgyárból.

czérna, selyem és tük varrógépekhez,

nap- és esernyők, nagy raktár mindenféle színes és fehér férfi-
ingek, gallérok, kézeltők és nyakkendők, a legújabb divatu és ké-
szítményű női fehéreneműk; 5*

minden a legjutányosabb szabott áron.

Malom eladás.

Az ezelőtt Orovetz, jelenleg ifju Huszka János-féle ujonnan ké-
szült, egészen jó karban levő

száraz malom szerkezet 2 köre

szabad kézből eladó. — Értekezhetni a tulajdonos ifju HUSZKA JA-
NOSNÁL Gyulán a „polgári körnél.” 3-3

Árverési hirdetmény.

Alólt kir. jbirói végrehajtó által közhírré
tétetik, miszerint a b-gyulai kir. járásbiró-
ságnak 1496-1872. p. sz. végzése folytán
Wald Pál aradi lakos javára Bekker Antal
gyulai lakosnál, a volt gyulai főszolgabiró-
ság által lefoglalt ingóságok egymint: 2
kocsi, 4 ló, nyilvános árverésen Gyula város-
házánál f. évi octóber 14-én délelőtt 10
órákor — a legtöbbet ígérőknek azonnali
kézpénz fizetés mellett — el fognak adni.
A venni szándékozók felhívataknak a fent
kített helyen és időben jelentkezésre.

87) 2-2 Herrmann Béla.

A „Fekete Sas“ foga- dóhoz Gyulán tartozó csapszék

mely 1 borívó, 1 lakszoba, ka-
mara, konyha és pinczéből áll,
mint koresma, vagy bolthelyi-
ségül is minden órán bérbeadó.
Értekezhetni a tulajdonos

78) 3-3 Molnár Jánossal.

Hirdetés.

22 darab hizott tehenet és 1 darab 4 éves svajcer tenyész bikát
elad, a kigyósi pusztában fekvő 100 hold jóminőségű legelőt pedig 3
évi jutányos haszonbérbe kiad
A TULAJDONOS
B.-Csabán 737. sz. a.

81) SZIKES JÁNOS 2-3

a n. é. közönség pártoló figyelmébe ajánlja egészen ujonnan, leg-
díszesebben és minden kényelemmel berendezett

KÁVÉHÁZÁT

„Petőfihez“ czimezve a főutcán a városházával szemben.

Elfogad egyeseket és feleket napi vagy havi étkezésre. — Kitűnő
konyha, jó italok és pontos kiszolgáltatásról gondoskodva lévén
a lehető mérsékelt árakon.

Jelentés.

Van szerencsém a n. é. közönséget és tisztelt utazó-
kat értesíteni, hogy én Gyulán a

„Komlóhoz” czimzett fogadót

által vettem. — Jól berendezett szobák, jóízű ételek és
tisztá italok mérsékelt ár mellett kaphatók. — Étkezésre
kosztosok is elfogadtatnak. — Pontos szolgálatról gon-
doskodni fog:

Molnár János
vendéglős.

84) 2-3

Értesítés.

A békésmegyei takarékpénztárnál f. é. octó-
ber 1-ső napjától kezdve a betételek utáni ka-
mat — a betét utáni naptól számítattik; — elő-
legeknél, jelzálog-kölcsönöknél, és váltók leszá-
mitolásánál a kezelési költségekkel együtt kilencez
száztóliban állapított meg.

Gyulán september 23-án 1872.

83) 2-3

Erkel Rezső
igazgató.

Lederer Lajos

kisvárosi majorjában egy új

12 öles góré

haszonbérbe adó, vagy örök áron
is eladó.

85)

2-2

Szerkesztőségi i

Dobay János k
nyomdája,
saját házába

Kiadó hivata

Winkle Gábor k
árus üzlete
főtér, Prág-h

Előfizet

„B É
1872-ik év

Előfizetési ár :
1

Békésmegye
tenni készek

A nemzetek
küzmveltség
lemi és anyag
közelmultban
a real- ugy, n
ren. Az anyag
megfelelő fok
hető el. E kö
gál eszközül a
a szarvasi
kezetekre való
szik a növend
a szabadelvűs
agyába fektet
tésre nélkülo
nyos előismer
tanfolyama a
meghaladta a
izraelita, 24.
37. helv., 214
mely arányok
a való, hogy
szükkeblűség
tur-érdekek
ható. E főisk
nyosbba tété
ron épületét
tá. Az újítás
munka erő
sége s egyé
ezer forintot
ily összegge
az államtól
deklődő kö
födözendi k

Kevés s
közmvvelő
szájunkon
is készen a
léreinket a s
ke z é s i k
re; — öm
tünk, hazá
Szarvaso

A „Béke
mányokat
vasi főisko

Haviár Da
Sipos Sán
Sipos Sou
If. Mikola
Bakay Sá

A SZ

Ezen sz
den életsz
vonul, ma